

KUTSESTANDARD

Loovterapeut, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Loovterapeut, tase 7	7

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Kunstiteraapia	Kunstiterapeut, tase 7
Muusikateraapia	Muusikaterapeut, tase 7
Tantsu- ja liikumisteraapia	Tantsu- ja liikumisterapeut, tase 7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Loovterapeut on psühhoterapia ja rehabilitatsiooni spetsialist. Loovteraapia on põhjendatud, eesmärgipärane ja planeeritud tegevus psühhoterapeutilises sekkumises ja rehabilitatsioonis, kus selgelt määratletud kliendi-terapeudi suhtes rakendatakse loovus- ja kunstipõhiseid meetodeid ja tehnikaid kliendi tervislikust seisundist lähtuvate eesmärkide saavutamiseks. Loovteraapia hõlmab kolme spetsialiseerumissuunda: kunstiteraapia (inglise keeles art therapy), muusikateraapia (inglise keeles music therapy) ning tantsu- ja liikumisteraapia (inglise keeles dance and movement therapy). Loovteraapias rakendatakse nn kolmiksuhte printsiipi: terapeut-klient-kunstilooming. Olenevalt eesmärgist võib loovterapeut töötada viiel erinevatel sekkumise tasandil: diagnostilisel, psühhoterapeutilisel, funktsionaalsel, rekreatiivsel ja palliatiivsel tasandil. Loovterapeut rakendab oma kutseoskusi ja teadmisi inimesele või gruppide, lähtudes nende eripärast. Loovterapeudi töös on olulisel kohal eetiliste põhimõtete ja konfidentsiaalsuse nõuete järgimine. Loovterapeudid töötavad nt tervishoiu- ja rehabilitatsiooniteenuse osutaja juures, sotsiaal- ja haridusasutustes või erapraksises.
A.2 Tööosad
A.2.1 Kliendi/patsiendi loovterapeutiline hindamine
A.2.2 Loovterapeutiline sekkumine
Valitavad tööosad
A.2.3 Koolitamine
A.2.4 Superviseerimine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Tavaliselt on 7. taseme loovterapeudil erialane magistritasemel haridus (selle puudumisel magistritasemel haridus soovitatavalt meditsiini-, tervise-, sotsiaal-, psühholoogia- või haridusteaduse valdkonnas) ja erialane väljaõpe ning erialane töökogemus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Muusikaterapeut, tantsu- ja liikumisterapeut, kunstiterapeut, loovterapeut.

A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks

Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks puuduvad.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused, kompetentsid B.3.1 ja B.3.2. Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.3 ja B.3.4.

Loovterapeudi spetsialiseerumised on valdkonnapõhised, kohustuslikke kompetentse tõendatakse lähtuvalt spetsialiseerumise valdkonnast.

B.2 Loovterapeut, tase 7 üldoskused

Tegevusnäitajad:

- 1) tugineb baasteadmiste terviseteadusest, psühholoogiast, psühhoteraapiast, psühhopatoloogiast, loovusteoriatest, loovteraapia rakendusvaldkondadest;
- 2) kasutab oma töös teadmisi ja loomingulisi oskusi vastavalt spetsialiseerumissuunale:
 - muusikateraapia spetsialiseerumisel valdab heal tasemel vähemalt ühte meloodiainstrumenti (nt klaver, kitarr, hääli), lisaks oskab mängida vähemalt kahte muusikainstrumenti, valdab muusikalisi improvisatsioonitehnikaid ja muusikalist kirjaoskust, tunneb muusika toime põhimõtteid ja oskab neid rakendada terapeutilistes sekkumistes;
 - kunstiteraapia spetsialiseerumisel oskab kasutada kunsti- ja meisterdamise materjale ja töövahendeid, tunneb peamisi kunstitehnikaid (nt maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, installatsioon, soovitatavalt ka digitehnoloogiad) ja tähtsustab personaalset loomingulist protsessi, oskab kunstitööd analüüsida lähtudes sisust, vormist ja kompositsioonist;
 - oskab eesmärgipäraselt luua ja arendada liikumissuhet ning oskab liikumist analüüsida lähtuvalt liikumise analüüsi meetodi(te)st (nt Labani liikumissüsteem, Body-Mind Centering), tantsu- ja liikumisteraapia spetsialiseerumisel omab kogemust erinevates keha- ja liikumispõhistes distsipliinides ning mitmekülgset liikumisrepertuaari ja improvisatsioonioskust;
- 3) dokumenteerib järjepidevalt teraapiaprotsessi, lähtudes isikuandmete kaitsega seotud õigusaktidest;
- 4) kasutab korrektset, arusaadavat ja olukorraga sobivat erialast terminoloogiat, vajadusel selgitab erialaste mõistete tähendust ja seotust olukorraga;
- 5) osaleb meeskonnatöös, jagab oma teadmisi ja valdkonnaspetsiifikat kolleegidega; loob ja hoiab harmoonilisi ja koostööl põhinevaid suhteid kolleegide ja koostööpartneritega;
- 6) suhtub lugupidavalt töövahenditesse ja teraapiaprotsessis valminud loomingusse;
- 7) valib ja kasutab sobivaid (sh loomingupõhiseid) suhtlemismeetodeid ja -stiili, arvestades situatsiooni ja protsessis osalejate individuaalseid ja kultuurilisi erinevusi;
- 8) osaleb erialastel täienduskoolitustel, kovisioonis ja supervisioonis;
- 9) järgib oma töös kutse-eetikat (lisa 1);
- 10) järgib õigusakte (sh isikuandmete kaitsega seotud õigusakte), tööeeskirju ja ohutusnõudeid;
- 11) kasutab oma töös riigikeelt tasemel C1 ja ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused);
- 12) kasutab oma töös digioskuste osaoskust Sisuloome algtasemel kasutaja tasemel ning Infotöötlus, Kommunikatsioon, Probleemilahendus ja Ohutus iseseisva kasutaja tasemel (vt lisa 3 Digipädevuste enesehindamise skaala).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Kliendi/patsiendi loovteraapiline hindamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. selgitab välja teraapiaprotsessis osaleja(te) pöördumise või suunamise põhjuse, küsitledes osalejat (osalejaid) ja tutvudes vajadusel asjakohase eelinfoaga;

2. hindab kliendi/patsiendi vajadusi ja ressursse, eelistusi, motivatsiooni, vaimse tervise seisundit ja psühhosotsiaalse funktsioneerimise taset, kasutades asjakohaseid teadus- ja suunapõhiseid hindamismeetodeid;
3. analüüsib hindamistulemusi; hindab vastava loovteraapia spetsialiseerumissuuna sobivust kliendile/patsiendile ja vajadusel suunab edasi või kaasab teisi spetsialiste;
4. määratleb koos kliendi/patsiendi või tema hooldajaga, vajadusel koos teiste spetsialistidega teraapia eesmärgi;
5. valib patsiendile/kliendile sobiva tööviisi (individuaal-, diaadi- või rühmatöö) ja määratleb loovteraapia sekkumistasandi(d).

B.3.2 Loovterapeutiline sekkumine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. koostab teraapiaplaani, valib sekkumise meetodid ja tehnikad (ekspressiivsed ja/või retseptiivsed), lähtudes tõenduspõhistest teooriatest ja praktikatest;
2. vajadusel kaasab kliendi/patsiendi võrgustiku (nt kliendi/patsiendi lähedasi, hooldajaid või teisi spetsialiste või tugivõrgustiku liikmeid);
3. loob kliendiga/patsiendiga terapeutilis-loomingulise koostöösuhte, lähtudes kolmiksuhte (terapeut, klient/patsient ja kunstimeedium) printsiibist;
4. viib muutuste esilekutsumiseks läbi teraapia protsessi vastavalt eesmärgistatud teraapiaplaanile;
5. annab kliendile/patsiendile (vajadusel ka kliendi/patsiendi lähedastele, hooldajatele, teistele spetsialistidele või tugivõrgustiku liikmetele) tagasisidet, toetudes loovteraapias ilmnenud ressurssidele ja tugevustele;
6. küsib kliendilt/patsiendilt (vajadusel ka kliendi/patsiendi lähedastelt, hooldajatelt, teistelt spetsialistidelt või tugivõrgustiku liikmetelt) tagasisidet loovteraapia protsessi kulgemise ja kliendi/patsiendi eesmärkidele ja vajadustele vastavuse kohta;
7. analüüsib loovteraapia protsessi dünaamikat, eesmärgile vastavust, kasutatavate meetodite ja tehnikate efektiivsust, lähtudes kliendi/patsiendi loovteraapias loodud loomingulisest materjalist, verbaalsest ja mitteverbaalsest eneseväljendusest, kasutades sobivaid analüüsimeetodeid;
8. hindab seisundi muutumist ja loovteraapia sobivust teraapiaprotsessi jooksul, kasutades selleks sobivaid tehnikaid;
9. vajadusel korrigeerib loovteraapia eesmäärke ja sekkumisplaani;
10. juhendab kliendi/patsiendi lähedasi loovteraapia eesmärki toetavate (loov)tegevuste läbiviimiseks väljaspool loovteraapia seansse.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.3 ja B.3.4.

B.3.3 Koolitamine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. analüüsib koolituse sihtrühma õpivajadusi, juhindudes valdkonna arengust ja koolitusvajaduse analüüsimise teoreetilistest alustest; sõnastab koolituse eesmärgid ja õpiväljundid, koostab õppe- ja koolituskavu, juhindudes õpetamise teaduslikest põhimõtetest ja sihtrühma õpivajaduse analüüsist;
2. koostab koolitusmaterjalid, lähtudes valitud meetodikast, sihtrühmast ja koolituse eesmärkidest ja tuginedes asjakohastele allikatele;
3. viib läbi kursusi, loenguid, seminare, töötubasid, e-õppekursusi jm koolitusi, lähtudes valdkonna teooriatest ja meetoditest; kujundab õppimist soodustava vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna; juhib õppeprotsessi, lähtudes õppekavast, sihtrühma vajadustest ja õppija individuaalsetest õppe-eesmärkidest;
4. kogub kohaseid meetodeid kasutades tagasisidet õppeprotsessi kohta, analüüsib õpitulemusi ja planeerib edasisi tegevusi.

B.3.4 Superviseerimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. loob ja säilitab superviseeritavaga usaldusliku ja eetilise koostöösuhte, eristades supervisioonisuhet terapeutilisest suhtest (toetab superviseeritavat juhtumite esitamisel ja oma tegevuse reflekteerimisel, annab superviseeritavale adekvaatset ja konstruktiivset tagasisidet);
2. kasutab erinevaid meetodeid ja tehnikaid, soodustades superviseeritava professionaalset ja isiklikku arengut (nt teraapiaseansside kirjelduste ja salvestuste analüüsimine, osalemine superviseeritava juhitud teraapiaseanssidel, arutelude soodustamine teadusuuringutel põhinevate ideede ja seisukohtade üle);

3. annab superviseeritavale konstruktiivset tagasisidet.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-31102024-2.3/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Kaire Bachmann, Papaver MTÜ Katrín Heinloo, Põhja-Eesti Regionaalhaigla Terje Kaldur, Tallinna Euroopa Kool Kaia Laurik, Eesti Muusikaterapia Ühing Kairi Miller, MT Teraapia OÜ Ene Pill, Eesti Loovteraapiate Ühing Eha Rüütel, Tallinna Ülikool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	36
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	31.10.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2634 Psühholoogid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Creative arts therapist, level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Loovterapeudi eetikakoodeks	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Digipädevuste enesehindamise skaala	